

7 DIVOV STAROVEKÉHO SVETA

Sedem divov sveta sú najpozoruhodnejšie architektonické a sochárske výtvyry vzniknuté v staroveku v oblasti Stredozemného mora a na Strednom východe. Pred 2000 rokmi grécky spisovateľ nazývaný Antipater zo Sidonu zostavil zoznam stavieb, ktoré vo svojom čase považoval za najväčšie a najhonosnejšie. Tie sa neskôr stali všeobecne známe ako Sedem divov sveta. Nikto presne nevie, prečo Antipater ten zoznam urobil. Možno to bolo zamýšľané ako prvý turistický sprievodca po krajinách východného stredomoria. Počet divov bol pokladaný za významný. Od najstarších čias sa číslo 7 považovalo za posvätné a často sa spájalo vo folklóre a náboženstve so zvláštnymi alebo mystickými udalosťami. Samozrejme, v priebehu stáročí sa niektoré z divov sveta zrútili a rozpadli sa na ruiny, takže neskorší spisovatelia zostavovali svoje vlastné zoznamy iných veľkolepých pamiatok a divov. Čo však odlišuje všetky "divy" od ostatných stavieb v celej histórii, či už starých, alebo moderných, je to, čím ohromujú - buď ich obrovská veľkosť, pozoruhodný spôsob, akým boli postavené, alebo jednoducho ich vynikajúca krása. Vždy však majú jednu spoločnú črtu, a tou je ich nezničiteľná schopnosť pôsobiť na ľudí ako div. V dielach iných autorov sa objavujú drobné odchýlky, za sedem divov sveta sa však všeobecne považujú:

1. DIV: PYRAMÍDY V EGYPTE

Blízko brehov rieky Níl sa vysoko nad púšťou týčia slávne egyptské pyramídy. Vybudovali ich Egypťania Starej a Strednej ríše skoro pred 5000 rokmi. Sú najstaršími zo starodávnych siedmich divov sveta a jediné zostali stáť do dnešných dní. Pyramídy sa budovali ako hrobky pre kráľov. Všetko, čo by mohli potrebovať v nasledujúcom živote, pochovávali s nimi, vrátane mnohých vzácných osobných predmetov a pokladov. V pohrebných komorách pyramíd archeológovia objavili klenoty, potraviny, nábytok a hudobné nástroje a loveckú výstroj. Tri najznámejšie sú v Gíze neďaleko Mennoferu, a to Chufevova, Chafreova a Menkaureova, ktoré stráži monumentálna sfinga. Pyramídy postavili pre faraónov 4. dynastie. Neďaleko hrobiek kráľov ukrývajú menšie pyramídy sarkofágy kráľovien. V Hornom a Dolnom Egypte možno narátať do šesťdesiat pyramíd. Na prepravu miliónov ton kameňa, ktorý bolo treba nalámať v lomoch a potom premiestniť na stavenisko, sa organizovali celé výpravy. Faraóni na prostriedkoch nešetřili. Ich hrobky museli byť predsa nezničiteľné a neprístupné. Chufevova pyramída bola 147 metrov vysoká, bočný rozmer bol 227 metrov.

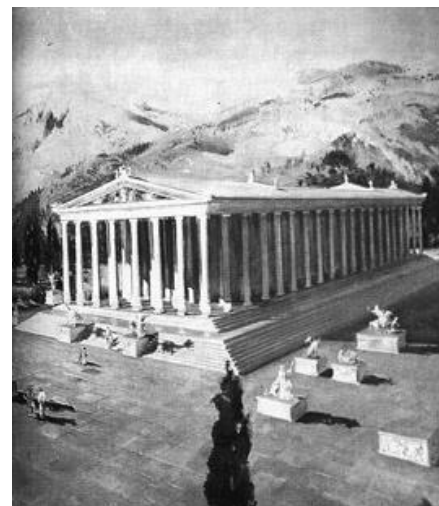
2. DIV: VISUTÉ ZÁHRADY KRÁĽOVNEJ SEMIRAMIS V BABYLONE

Ani jeden zo siedmich divov sveta nerozohňoval ľudskú obrazotvornosť natolko ako visuté záhrady v Babylone. Neopísal ich nijaký spisovateľ žijúci v tej dobe, ale povesti o nich sa ústne rozšírili do celého sveta a stali sa legendou o pozemskom raji uprostred púšte. Jeden rímsky spisovateľ navštívil záhrady dávno po páde Babylonu a našiel ich ešte zachované. Opísal ich ako sériu arkádových terás, postavených na spôsob pyramídy jednu nad druhou, ktoré obkolesovali 7,6m hrubé valy. Každá terasa obsahovala toľko zeme, aby tam mohli rásť stromy. Babylonský kňaz Berossos rozpráva, že Nabukadnezar dal zriadiť záhrady na terase paláca, aby manželke Amytis pripomínali hory a rastlinstvo Perzie, vlasti, kde strávila detstvo. Pravdepodobne tieto záhrady objavil Koldewey v severovýchodnom rohu paláca. Postavili ich na stupňovitých terasách položených na hrubej klenbe. Voda na zavlažovanie rastlín sa dopravovala čerpacími zariadeniami.

3. DIV: ARTEMIDIN CHRÁM V EFEZE

Okolo roku 550 pred n. l., následne po dobytí gréckeho mesta Efezos na pobreží Malej Ázie, kráľ Kroisos z Lýdie vybudoval nádherný chrám zasvätený bohyni Artemis. Vnútri chrámu bola ukrytá svätyňa, v ktorej stála krásna socha bohyně, ozdobená drahokamami a vzácnymi kovmi. Chrám známy ako Artemision sa stal slávnym a priťahoval veriacich zo široka-daleka. Napriek tomu jednej noci roku 356 pred n.l. žialenec menom Herostrates chrám podpálil. Strecha sa prepadla, stĺpy sa zrútili a socha bohyně padla na zem. Keď potom o niekoľko rokov Efezos dobyl Alexander Macedónsky, rozhodol sa znovu vybudovať Artemidin chrám. Do roku 250 pred n.l bol chrám obnovený do pôvodnej nádhery a často bol oslavovaný ako jeden zo siedmich divov sveta. Alexander Veľký nikdy nevidel splnenie svojho sna, pretože obyvatelia Efezu potrebovali na znovu postavenie Artemidinho chrámu 120 rokov.

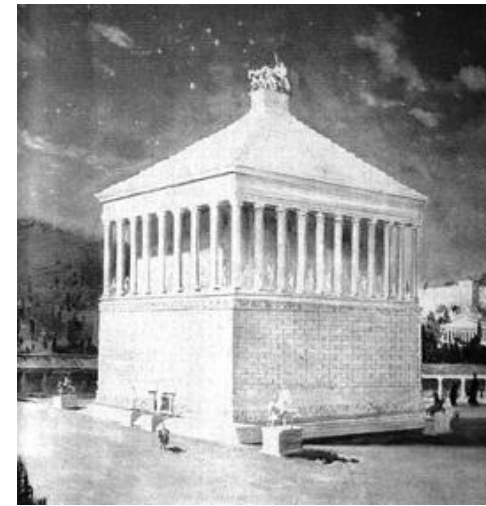
4. DIV: DIOVA SOCHA V OLYMPII

Roku 443 pred. n. l. grécky sochár Feidias dokončil v Olympii nádhernú sochu Dia, hlavného boha Grékov. Socha bola umiestnená v chráme postavenom špeciálne pre ňu a už čoskoro po vzniku ju pokladali za jeden z divov sveta. Pre Grékov bola symbolom dokonalosti. Každý rok prichádzali tisíce ľudí do svätyne v Olympii zložiť hold Diovi. Socha zaberala celú šírku chrámovej lode. Dobový spisovateľ napísal, že bola vysoká 12 metrov, a keby sa mohla postaviť, hlavou by zrútila strechu. Diova socha sedela na nádhernom tróne z cédrového dreva, vykladanom slonovinou, zlatom a drahými kameňmi. Socha stála v chráme po stáročia, ale svätyňa bola v rímskych časoch zanedbaná. Roku 394 n. l. sochu pravdepodobne odviezli do Konštantínopolu (Istanbul), kde ju, zdá sa, nakoniec zničil oheň.

5. DIV: MAUZÓLEUM V HALIKARNASSE

Kráľ Mausolos II. vládol v Kárii, časti dnešného Turecka, v 4. storočí pred n. l. Bol to ctižiadostivý panovník a napádal mnohé susedné mestá a štáty. Za peniaze z koristi vybudoval nové hlavné mesto Halikarnassos. Ku koncu svojho života sa kráľ Mausolos rozhodol postaviť si hrobku ako symbol moci. Chcel, aby to bola najkrajšia hrobka, akú kto kedy videl, preto nešetril výdavkami. Dokončená hrobka bola tak veľkolepá, že ju pomenovali po Mausolovi - mauzóleum. Mauzóleum pretrvalo stáročia, ale nakoniec sa rozpadlo na ruiny. Roku 1581 kamene z ruín rozobrali a použili ich na výstavbu pevnosti.

6. DIV: RODOŠKÝ KOLOS

V starej mytológii bol ostrov Rodos, ležiaci neďaleko tureckého pobrežia, ostrovom boha slnka Héliia. Po úspešnom ubránení sa invázii roku 304 pred n.l. obyvatelia Rodosu vybudovali v hlavnom rodomskom prístave Lindos obrovskú sochu Héliia ako výraz vďaky bohu za jeho pomoc. Nikto presne nevie, kde socha stála a ako vyzerala. Niektorí veria, že stála rozkročená pri vstupe do prístavu, takže lode preplávali popod jej nohy. Viac pravdepodobné však je, že socha stála na kraji mesta, obrátená tvárou k prístavu. Sochu nazvali kolosom pre jej obrovskú veľkosť. Dvíhala sa do výšky 37 m, čiže dvadsaťkrát prevyšovala výšku človeka, a bolo ju možné vidieť od mora už zďaleka. Už 66 rokov po dokončení sa Kolos pri silnom zemetrasení rozbil a zrútil do mora.

7. DIV: MAJÁK NA OSTROVE FAROS V ALEXANDRII

Roku 279 pred n. l., po 20 rokoch práce, bol dokončený maják v Alexandrii a hneď bol vyhlásený za jeden z divov sveta. Bol to jeden z prvých veľkých majákov, ktoré boli kedy postavené, a bol vybudovaný tak dôkladne, že stál vyše 1000 rokov a vydržal viacero zemetrasení. Maják dostal meno podľa ostrova Faros, na ktorom stál. V mnohých jazykoch sveta dnes "pharos" znamená "maják". Ostrov ležal pred prístavom Alexandria a s pevninou bol spojený hrádzou. Dobrú predstavu o tom, ako maják vyzeral, máme zo zobrazení na rímskych minciach a z opisu spisovateľov tých čias. Faros sa dvíhal do výšky 122 m a lode na mori ho mohli vidieť už z diaľky mnohých míľ. Roku 796 bol maják vážne poškodený pri zemetrasení a neskôr sa z jeho zvyškov postavila pevnosť.

